

Meningen at give Bestemmelser i en Lov, naar de ikke overholdes, og jeg tror derfor, man i den Henseende maa gribe til et Middel, som, om det end ikke er radikalt, dog ganske vist maa antages at være høist nødvendigt i den Henseende, nemlig det, at der ikke skal tilstedes Nogen Ret til Kjøbmandshandel eller Høsterhandel i den af Næringsloven til-ladte Afstand fra Byerne, undtagen han, idet han an-drager derom, godtgjør ved Landmaalerattest, at Stedet ligger fra Byen saa langt, som det er bestemt i Næringsloven. En saadan Attests Erhvervelse er ikke nogen vidtløftig Sag, og det kan — det vil jeg forfikke — forebygge mangen Konflikt om-kring i Landet. At Udgiften ved en saadan Landmaalerattest baade ved Kjøbmandshandel og ved Høsterhandel maa bæres af den Paagældende, er ikke nogen urimelig Fordring, da han jo kom-mer til at drage Fordel deraf. Da denne er den eneste Maade, hvorpaa efter min Mening disse Konflikter kunne blive afhjulpne, saa vil jeg i den Retning tillade mig ved 2den Behandling at stille Ændringsforslag. — Jeg skal med Hensyn til Lovforslaget i Almindelighed kun bemærke, at dengang da Kjøbstadkommissionen var færdig med sit Arbejde, og Frukten af dette Arbejde var ble-ven offentliggjort, blev det af Alle — og saaledes ogsaa i Pressen — uanset til hvilken Side de hørte, udtalt, at Kjøbstadkommissionen med Held havde yttret sig om de Forandringer i Nærings-lovgivningen, som man ønskede, og det blev almin-delig erklæret, at der med Hensyn til de Nærings-drivendes Lærv ogfaa var taget Hensyn til de forandrede Tidsforhold, og de Forandringer, som den politiske Frihed maatte føre med sig; man var, kort sagt, enig om, at det ikke var for Meget, der var forlangt. Dette var den al-mindelige Opfattelse dengang, da Kjøbstadkommis-sionens Arbejde blev offentliggjort, og jeg vilde ønske, at den milde Bestemmelse, som dengang blev Kjøbstadkommissionens Arbejde til Del, ogsaa fra dette Things Side nu vil blive dette Lovfor-slag til Del, saa at de Bestemmelser, som her ere foreslaaede, maa blive ophjædede til Lov. Jeg ser ganske vist med Hensyn til det Punkt, som jeg berørte før, og som ogsaa i det andet Thing har været Knudepunktet i Forhandlingerne, nemlig med Hensyn til Indskrænkningen i den fulde Fri-hed, som nu haves efter den nu bestaaende Ret til Erhverv uden Næringsbevis, naar det sker med Gustrus og Børns Hjælp — jeg ser ganske vist, at en saadan Indskrænkning ikke fuldt stemmer med den personlige Frihed; jeg finder ikke, at en saadan Frihed kræves af Almenvellet, og jeg fin-der, at Hensynet til det Almene og Hensynet til den personlige Frihed maa afveies imod hinanden, naar man i et saadant Forhold skal træffe Be-STEMMELSE. — Jeg tillader mig med disse Bemærk-ninger at anbefale Forslaget til det ærede Things velvillige Dverveelse.

Winther: Denne „almindelige“ Tilfreds-
hed, hvormed Kjøbstadkommissionens Arbejde skulde
være modtaget, var dog vist ikke saa aldeles al-
mindelig. Der var Mænd, som ikke have været
uden Anseelse i Danmarks Repræsentation, og af
hvilke Nogle saa godt som Nogen her i Landet
have stridt for den personlige Frihed, for Grund-
lovens Udvikling og for, at de Baand, som tid-
ligere laa paa Næringsfriheden, skulde hæves, der
udtalte sig i høi Grad dablende om dette Ar-
bejde, der nu blev saa stærkt rost af den ærede
sidste Taler. — Det har været meget læxerigt for
mig at se dette Lovforslag fremkomme, thi det har
for mig været et Fingerpeg om, at man nu op-
fatter det almene Bels Fordringer paa en Maade,
der er hel forffjellig fra den, hvorpaa man op-
fattede dem i Eiden, som gif forud for Grund-
lovsforandringen. Det er bekjendt nok, at For-
tjenesten for, at Baandene paa Næringsfriheden
bleve løste, i Særdeleshed styldes et Parti, til
hvilket jeg ikke hører. Der har været en Del
Strid i saa Henseende, idet Nogle den Gang paa
en Maade vilde betage dem Æren. Det blev
sagt, at Næringsloven af 1857 blev mødt med
Uvillie i Kjøbstæderne, og man lagde Ansvar
for den over paa det Parti, hvis Mænd dog ikke
havde været Hovedmændene til at fremme den. —
Nu foreligger dette Lovforslag; og jeg skal derfor
tillade mig at udtale mig om det; navnlig skal
jeg sige, hvorfor jeg er en absolut Modstander
deraf. Jeg vil indrømme, at den Udvikling, som
begyndte i 1857, maasse var noget for hurtig
fremadgaaende, og saaledes opfattede jeg allerede
den Gang Sagen. Jeg stillede derfor et Æn-
dringsforslag, som gif ud paa, at Loven ikke skulde
træde i Kraft i nogen Kommune, før Kommu-
nalbestyrelsen havde forlangt det hos Regjeringen,
hvilket Forslag fik en stor Mængde Stemmer for
sig her i Thinget, og deriblandt Mænds, som have
et stort Navn med Hensyn til deres Arbejde for
Lilblivelsen af Friheden her i Danmark; jeg skal
som Exempel nævne Biskop Monrad. Der
var saaledes hos mig og hos Flere no-
gen Tvivl tilstede om, hvorvidt ikke den
Friht, der var anfat for Baandenes Løsning, var
for kort, men disse Betæneligheder bleve satte til
Side af den daværende Majoritet, og Loven blev
saaledes, som den nu foreligger. — Senere kom
Reaktionen, Grundloven af 1866 med det nye
Kammer, hvori saamange særlige Interesser ere
repræsenterede, og det er altsaa ganske naturligt,
at Regjeringen opfatter sin Stilling saaledes, at
den maa lempe al Udvikling efter de Forestillin-
ger, den tror herse i det privilegerede Kammer,
hvis Bifald jo ogsaa skal haves til Lovene. For
Grundlovsforandringen skete, blev det udtalt —
man har ogsaa hyppig set det i Pressen — at
man, ihvorvel der skete en Forandring med Lands-
thinget, dog maatte erindre, at Danmark havde